

Forslag til Adoptionslov.

(Vedtaget af folketinget ved 3. behandling den 29. maj 1972.*)

Kapitel 1.

Betingelser.

§ 1. Adoption meddeles ved bevilling, der udfærdiges af overøvrigheden.

§ 2. Adoption må kun bevilges, når den efter foretagen undersøgelse kan antages at være til gavn for den, som ønskes adopteret, og denne enten ønskes opfostret hos adoptanten eller har været opfostret hos denne, eller der foreligger anden særlig grund til adoptionen.

§ 3. Bevilling til adoption af eget barn kan ikke meddeles.

§ 4. Bevilling til adoption kan kun meddeles den, som er fyldt 25 år. Når særlige grunde taler derfor, kan bevilling dog meddeles den, som er fyldt 20 år.

§ 5. Den, som er gift, kan kun adoptere sammen med sin ægtefælle, medmindre denne er forsvundet eller på grund af sindssygdom, åndssvaghed eller lignende tilstand er ude af stand til at handle fornuftmæssigt. Dog kan den ene ægtefælle med den andens samtykke adoptere dennes barn eller adoptivbarn.

Stk. 2. Kun ægtefæller kan adoptere sammen.

§ 6. Er den, der ønskes adopteret, fyldt 12 år, bør bevillingen ikke meddeles uden den pågældendes samtykke, medmindre indhentelse af samtykket skønnes at være til skade for barnet.

Stk. 2. Samtykket skal afgives under personligt fremmøde for overøvrigheden eller for anden myndighed eller institution, der er godkendt i medfør af § 8, stk. 1. Myndigheden eller institutionen skal gøre barnet bekendt med adoptionens betydning.

§ 7. Adoption af en person under 18 år kræver samtykke fra forældrene.

Stk. 2. Hvis den ene af forældrene er uden del i forældremyndigheden, forsvundet eller på grund af sindssygdom, åndssvaghed eller lignende tilstand er ude af stand til at handle fornuftmæssigt, kræves kun samtykke fra den anden.

Stk. 3. Gælder det i stk. 2 ånførte begge forældrene, kræves samtykke fra værge.

§ 8. Samtykke efter § 7 skal afgives skriftligt under personligt fremmøde for overøvrigheden eller for anden myndighed eller institution, som er godkendt dertil af justitsministeren.

Stk. 2. Samtykke kan ikke modtages før 3 måneder efter barnets fødsel, medmindre ganske særlige forhold foreligger.

Stk. 3. Forinden samtykket modtages, skal forældrene (værge) være vejledet om adoptionens og samtykkets retsvirkninger.

Stk. 4. Samtykke kan meddeles til, at barnet adopteres af den, som udpeges af en myndighed eller institution, som har beføjelse til at medvirke ved adoption af børn.

Stk. 5. Justitsministeren kan bestemme, at samtykke afgivet for en udenlandsk myndighed eller institution ligestilles med samtykke afgivet for dansk myndighed eller

institution, og kan i så fald tillade afvigelse fra reglerne i stk. 1-3.

§ 9. Tilbagekaldes et i overensstemmelse med § 8 meddelt samtykke, kan adoptionsbevilling dog meddeles, såfremt tilbagekaldelsen under særlig hensyntagen til barnets tarv ikke er rimeligt begrundet.

Stk. 2. Selv om der ikke kan opnås samtykke efter § 7, kan adoptionsbevilling dog i særlige tilfælde meddeles, såfremt hensynet til barnets tarv afgørende tilsiger dette. Er barnet undergivet børne- og ungdomsforsorg kræves samtykke fra landsnævnet for børne- og ungdomsforsorg.

§ 10. Overøvrigheden kan på begæring af landsnævnet for børne- og ungdomsforsorg meddele tilladelse til, at et barn, der er undergivet børne- og ungdomsforsorg, senere bortadopter, selv om samtykke efter § 7 ikke kan opnås. Tilladelse kan kun meddeles under de i § 9, stk. 2, nævnte betingelser.

§ 11. Beslutter overøvrigheden, at bevilling eller tilladelse efter §§ 9 eller 10 skal meddeles, selv om samtykke til adoption efter § 7 ikke foreligger, underrettes forældrene eller værger herom. Beslutter overøvrigheden, at der ikke kan meddeles bevilling efter § 9, stk. 1, underrettes den, der søger om adoption eller har barnet i pleje med henblik på adoption. Beslutningen skal være skriftlig og udleveres af overøvrigheden til de pågældende personligt eller forkyndes for dem. Inden 14 dage efter, at de har modtaget beslutningen, eller efter forkyndelsen kan de forlange sagen forelagt for justitsministeren eller indbragt for retten. Overøvrigheden kan, når særlige grunde taler derfor, fastsætte en længere frist eller inden fristens udløb forlænge denne. Beslutningen skal indeholde oplysning om adgangen til at få afgørelsen prøvet af justitsministeren og domstolene og om fristen herfor.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse, hvis en afgørelse efter §§ 9 eller 10 træffes eller opretholdes af justitsministeren.

Stk. 3. Justitsministeren kan ikke prøve afgørelsen, hvis anmodning om forelæggelse

for ministeren modtages efter udløbet af fristen i stk. 1.

Stk. 4. Modtager overøvrigheden anmodning om, at beslutningen prøves af retten, indbringer overøvrigheden sagen efter reglerne i retsplejelovens kap. 43 b, medmindre bevilling er udfærdiget efter udløbet af fristen i stk. 1.

Stk. 5. Opretholder retten overøvrighedens eller justitsministerens beslutning om, at bevilling eller tilladelse efter §§ 9 eller 10 skal meddeles, eller beslutter retten, at bevilling kan meddeles, selv om samtykke er tilbagekaldt, kan bevilling ikke meddeles, før anke- eller kærefristen er udløbet, uden at anke eller kære er iværksat. Det samme gælder, hvis retten afviser prøvelse, jfr. retsplejelovens § 475 b, stk. 4.

§ 12. Har overøvrigheden besluttet, at der bør ses bort fra, at samtykke til adoption ikke foreligger, kan barnet, såfremt det opholder sig hos den, der søger adoption, ikke af forældremyndighedens indehaver fjernes fra ansøgerens hjem under adoptionssagens behandling. Det samme gælder, hvis landsnævnet for børne- og ungdomsforsorg har givet samtykke efter § 9, stk. 2, 2. pkt., eller fremsat begæring efter § 10.

§ 13. Fra forældre, hvis samtykke ikke kræves efter § 7, stk. 1-2, skal der, inden afgørelse træffes, indhentes en erklæring, medmindre dette skønnes at ville kunne være til væsentlig skade for barnet eller at ville medføre en uforholdsmæssig forsinkelse af sagen.

§ 14. Den, som er umyndiggjort, må ikke adopteres, uden at erklæring er indhentet fra værger.

§ 15. Inden der meddeles bevilling til adoption, skal det søges oplyst, om der fra nogen af siderne er betalt eller skal betales vederlag, og i bekræftende fald, hvor stort dette er. Herom kan skriftlig erklæring afkræves alle vedkommende.

Stk. 2. Ydes der adoptanten vederlag, kan bevillingen gøres afhængig af, at vederlaget helt eller delvis sikres anvendt til bedste for adoptivbarnet.

Kapitel 2.

Retsvirkninger.

§ 16. Ved adoption indtræder samme retsforhold mellem adoptant og adoptivbarn som mellem forældre og deres ægtebarn, og barnet og dets livsarvinger arver og arves af adoptanten og dennes slægt, som om adoptivbarnet var adoptantens eget barn. Samtidig bortfalder retsforholdet mellem adoptivbarnet og dets virkelige slægt.

Stk. 2. Såfremt en ægtefælle adopterer sin ægtefælles barn eller adoptivbarn, får barnet i forhold til ægtefællerne samme retsstilling, som om det var deres fælles barn.

Stk. 3. Med hensyn til adoptivbarnets navn gælder reglerne i lovgivningen om personnavne.

§ 17. Adoption giver ikke successionsret til len, stamhuse eller andre fideikommissar, medmindre dette særlig er hjemlet.

Kapitel 3.

Ophævelse.

§ 18. Adoptivforholdet kan ophæves af justitsministeren, når adoptanten og adoptivbarnet er enige derom. Er nogen af parterne umyndiggjort, skal erklæring fra værger indhentes.

Stk. 2. Er barnet mindreårigt, kan ophævelse efter stk. 1 finde sted, når adoptanten og adoptivbarnets virkelige forældre er enige derom og ophævelsen skønnes at være bedst stemmende med barnets tarv. Er adoptivbarnet fyldt 12 år, kræves også samtykke fra dette.

Stk. 3. Når adoptanterne er døde, kan justitsministeren på begæring af forældrene ophæve adoptivforholdet, såfremt dette skønnes bedst stemmende med barnets tarv. Er adoptivbarnet fyldt 12 år, kræves samtykke fra dette.

§ 19. Adoptivforholdet bliver efter påstand at ophæve ved dom, såfremt adoptanten har forset sig groft mod barnet eller i væsentlig grad forsømmer de ham ifølge adoptionen påhvilende forpligtelser, eller såfremt ophævelse i øvrigt skønnes at være af væsentlig betydning for adoptivbarnet.

Stk. 2. Sag om ophævelse anlægges af adoptivbarnet. Hvis barnet er umyndigt eller på grund af sindssygdighed, åndssvaghed eller lignende tilstand er ude af stand til at handle fornuftmæssigt, anlægges sagen af barnets værger, af dets virkelige fader eller moder eller af justitsministeren eller den, han bemyndiger dertil.

§ 20. Hvis ægtefæller har fælles adoptivbarn, kan adoptivforholdet kun ophæves over for dem begge.

Stk. 2. I de i § 19 nævnte tilfælde kan ophævelse ske, selv om de dér nævnte forhold kun gælder den ene af adoptanterne.

§ 21. Kan der ikke efter retsplejelovens almindelige regler påvises noget værneting, for hvilket sag til ophævelse af et adoptivforhold kan indbringes, anlægges sagen ved den ret, som justitsministeren bestemmer.

§ 22. Ved ny adoption anses det tidligere adoptivforhold for ophævet, jfr. dog § 16, stk. 2.

§ 23. Ved ophævelse bortfalder retsvirkningerne af adoptionen mellem adoptivbarnet og adoptanten og dennes slægt. Når særlige grunde taler derfor, kan retten ved ophævelse efter § 19 bestemme, at adoptanten skal betale bidrag til barnets underhold.

Stk. 2. Ophæves adoptivforholdet i medfør af § 18, stk. 2 eller 3, genindtræder barnet i retsforholdet til den virkelige slægt.

Stk. 3. I de i § 19 nævnte tilfælde kan retten under hensyntagen til anledningen til ophævelsen, barnets alder og de øvrige omstændigheder bestemme, at retsforholdet mellem barnet og dets virkelige slægt skal genopstå.

Stk. 4. I øvrigt genindtræder ingen retsvirkninger i forhold til den virkelige slægt.

§ 24. Forud for ophævelsen af et adoptivforhold i medfør af § 19 skal retten så vidt muligt lade indhente erklæring fra de personer, hvis samtykke eller erklæring kræves til adoptionsbevillingens meddelelse. Retten kan dog, når særlige forhold taler derfor og der ikke er spørgsmål om at lade retsforholdet til den virkelige slægt genopstå, bestemme, at sådan erklæring ikke skal indhentes.

Kapitel 4.

Forskellige bestemmelser.

§ 25. Justitsministeren fastsætter regler om adoptionsagers behandling, herunder om indholdet af ansøgninger om adoption m. v. og om afgivelse af samtykke til adoption, jfr. §§ 6 og 8.

§ 26. Ved overenskomst med fremmed stat kan det bestemmes, at dennes statsborgere kun kan adoptere eller adopteres her i landet under bestemte, traktatmæssigt fastsatte betingelser.

Stk. 2. Tilsvarende bestemmelser kan træffes med hensyn til ophævelse af adoptivforholdet, når adoptanten er fremmed statsborger.

§ 27. Med hensyn til bestemt angivne fremmede stater kan det ved kongelig anordning fastsættes, at danske statsborgere kun under bestemte betingelser kan adoptere eller adopteres i vedkommende stat.

Stk. 2. På samme måde kan det bestemmes, at adoptivforholdet ikke kan hæves i fremmed stat med virkning her i riget, når adoptanten er dansk statsborger.

Kapitel 5.

Ikrafttrædelsesbestemmelser m. v.

§ 28. Loven træder i kraft den 1. oktober 1972.

§ 29. Reglerne i § 6, stk. 2, og § 8 anvendes ikke på samtykke meddelt før lovens ikrafttræden.

§ 30. Kapitel 2 anvendes på:

1) adoptivforhold stiftet den 1. januar 1957 eller senere,

2) adoptivforhold stiftet før den 1. januar 1957, når der efter § 32, stk. 2, er tillagt bevillingen retsvirkninger efter kap. 2, og

3) adoptivforhold stiftet før den 1. januar 1957, når der efter § 27, stk. 2, i lov nr. 140 af 25. maj 1956 om adoption er tillagt bevillingen retsvirkninger efter den nævnte lovs § 13, jfr. § 12.

Stk. 2. Uanset stk. 1, nr. 1, anvendes bestemmelsen i § 13, stk. 2, 2. pkt., i lov nr. 140 af 25. maj 1956 om adoption på adoptionsbevillinger meddelt før lovens ikrafttræden med bestemmelse om, at barnets arvet efter den virkelige slægt bevares.

§ 31. Kap. 3 anvendes også på adoptivforhold stiftet før lovens ikrafttræden.

§ 32. For adoptivforhold, som er stiftet før den 1. januar 1957, og som ikke er omfattet af § 30, stk. 1, nr. 2 eller 3, gælder lov nr. 87 af 26. marts 1923 om adoption bortset fra § 13, stk. 2, og §§ 18-24.

Stk. 2. Justitsministeren kan, når omstændighederne taler derfor, tillægge adoptivforhold stiftet før den 1. januar 1957 retsvirkninger efter nærværende lovs kap. 2.

§ 33. Fra lovens ikrafttræden ophæves lov nr. 140 af 25. maj 1956 om adoption.

§ 34. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Skytte.

/ Søren B. Jørgensen.